

ผลการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ที่มีต่อการพัฒนาทักษะสื่อสาร ของนิสิตปริญญาตรี

THE EFFECTS OF EXPERIENTIAL LEARNING MANAGEMENT ON UNDERGRADUATE STUDENTS' COMMUNICATION SKILLS DEVELOPMENT

ผู้วิจัย

จิตต์ปริญญา ชุ่มสาย ณ อยุธยา¹

Jitpinya Choomsai na Ayuthaya

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะสื่อสารของนิสิตปริญญาตรีที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา มศว 251 มนุษย์กับสังคม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นิสิตกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพจากคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 107 คน กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากคณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 106 คน และกลุ่มสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์จากคณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 106 คน รวมทั้งสิ้น 319 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์เป็นเวลา 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง การศึกษาอัตลักษณ์ด้านการมีทักษะสื่อสารของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเท่ากับหรือมากกว่า .75 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .77 การวิจัยครั้งนี้ใช้แผนการทดลองแบบศึกษากลุ่มเดียววัดหลังการทดลอง (One-shot case study design) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ One-sample t-test

ผลวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ภายหลังจากการเรียนรู้ นิสิตทุกกลุ่มสาขาวิชา มีทักษะสื่อสารโดยรวม และรายด้าน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การพูด การเขียน และการฟังอยู่ในระดับดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ ส่วนด้านการอ่านพบว่า อยู่ในระดับพอใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ แสดงว่าการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ส่งเสริมให้นิสิตมีการพัฒนาทักษะสื่อสาร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การพูด การเขียน และการฟัง

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ การพัฒนาทักษะสื่อสาร นิสิตปริญญาตรี

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the levels of undergraduate students' communication skills development after experiential learning management. The sample used in the study was 319 first year undergraduate students in the subject class of Man and Society (SWU 251) during the second semester of academic year 2011 composed of 107 Health Science students from the

¹อาจารย์ประจำสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Nursing Faculty, 106 Sciences and Technology students from Sciences Faculty and 106 Social Sciences and Humanities students from Humanities Faculty. The experiment was carried out within 15 week. Each week composed of 4 periods (1 period = 50 minutes). The instruments included a plan of experiential learning management that had the efficiency level higher than criterion 80/80 and the questionnaire with the item objective congruence index equal or above .75, the reliability of .77. The research followed the one- shot case study design and the data were analyzed by using One- group sample t-test.

The result of the research revealed that the first year undergraduate students' communication skills from every academic group after the experiential learning in overall and individual aspect as interpersonal skill, speaking skill, writing skill, and listening skill were at good level with significantly level of $p < .05$ while reading skill was at fair level with significantly level of $p < .05$. These showed that the experiential learning management plan could promote the undergraduate students' communication skills as interpersonal skill, speaking skill, writing skill, and listening skill.

Keywords : Experiential Learning Management
Communication Skills Development Undergraduate Students

บทนำ

ทักษะสื่อสารจัดว่ามีความสำคัญมากในสังคมที่เทคโนโลยีการสื่อสารมีความเจริญก้าวหน้า ซึ่งสมาชิกในสังคมสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้อย่างรวดเร็วโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ ด้วยวิธีการสื่อสารที่หลากหลาย ผู้ที่มีทักษะสื่อสารที่ดีจึงมีโอกาสมากขึ้นในการใช้ความสามารถทางการสื่อสารทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้เกิดประโยชน์ตามศักยภาพของตนสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ ตลอดจนการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข ทักษะสื่อสารจึงเป็นเรื่องจำเป็นที่สถาบันการศึกษาต้องให้ความสำคัญและพัฒนาฝึกฝนผู้เรียนเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคต ซึ่งกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้จัดให้ทักษะสื่อสารเป็นหนึ่งในทักษะด้านการเรียนรู้และการคิด โดยเสนอว่าการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพต้องหมายรวมถึง การทำงานเป็นทีม ความร่วมมือ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ต่อสังคม ความรับผิดชอบในฐานะพลเมือง (คริส. 2554: 119-121)

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะสื่อสารให้แก่บัณฑิตโดยกำหนดให้ทักษะสื่อสารเป็นหนึ่งในมาตรฐานผลการเรียนรู้คุณวุฒิระดับปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. 2552: 10) ซึ่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็ได้ให้ความสำคัญ และกำหนดให้การมีทักษะสื่อสารถือเป็นอัตลักษณ์บัณฑิตโดยมีคำอธิบายว่า การมีทักษะสื่อสารหมายถึงมีความสามารถ 3 ด้าน ประกอบด้วย ความสามารถให้ภาษาสื่อสารได้เข้าใจ

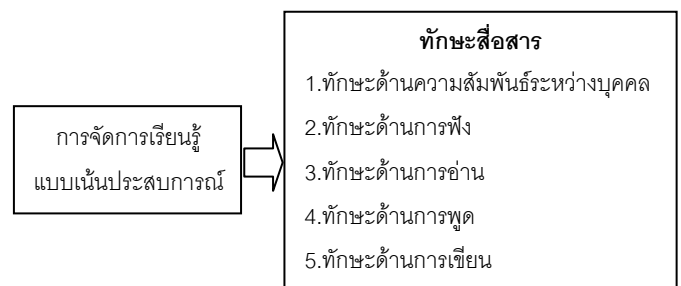
ชัดเจน ความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูลความรู้ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.2556.ออนไลน์)

ในฐานะผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปได้ตระหนักว่า ควรมีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะสื่อสารให้นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม และมีลักษณะพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ประกอบกับผลการศึกษาอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒชั้นปีที่ 1 ก็ได้พบว่า การมีทักษะสื่อสารเป็นองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดแต่นิสิตมีทักษะด้านนี้อยู่ในลำดับ 8 จากจำนวนอัตลักษณ์ทั้ง 9 ด้าน (จิตต์ภิญา. 2554: 71) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะต่างๆ นั้นจำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเองด้วยการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้อิทธิพลแก่นิสิตได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เป็นการเรียนรู้ในแบบที่นิสิตได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมากกว่า รับฟังการบรรยายจากผู้สอน ดังคำกล่าวที่ว่าประสบการณ์เป็นสิ่งที่สามารถเพิ่มพูนทักษะให้บุคคลได้โดยอัตโนมัติ และยังช่วยเสริมสร้างความเชี่ยวชาญในสิ่งที่ปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น (Dewey. 1955:13) ซึ่งการเรียนรู้จากการปฏิบัตินี้ถือได้ว่าเป็นแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่ยังคงความสำคัญสำหรับสถาบันการศึกษาทุกระดับมาจนถึงทุกวันนี้ ซึ่งเห็นได้จากแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้อธิบายว่า ยุทธศาสตร์ที่ดีที่สุดในการเพิ่มขีดความสามารถคือการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำผลที่ได้จากการเรียนรู้มาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (ริชาร์ด และรีเบ็ก ค. 2554: 165) ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคิด เรื่องการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning)

(Kolb.1984: 40-43) มาเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะสื่อสาร ในวิชามศว 251 มนุษย์กับสังคม ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการสื่อสารของมนุษย์ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีกรอบแนวคิดในการศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะสื่อสารของนิสิตปริญญาตรี ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลการพัฒนาทักษะสื่อสารของนิสิตปริญญาตรีที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์

สมมติฐานการวิจัย

นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา มศว 251 มนุษย์กับสังคมภาคการศึกษาที่ 2/2554 ทุกกลุ่มสาขาวิชา ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์แล้วมีทักษะสื่อสารอยู่ในระดับดี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการสุ่มตัวอย่างครั้งนี้เป็นนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชาการศึกษาที่ 2/2554 ที่ลงทะเบียนศึกษารายวิชามศว 251 มนุษย์กับสังคม จำนวน 4,008 คน ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก ประกอบด้วย กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 107 คน กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 106 คน และกลุ่มสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 106 คน รวมทั้งสิ้น 319 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะสื่อสาร ประกอบด้วย

1. ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
2. ทักษะการฟัง
3. ทักษะการอ่าน
4. ทักษะการพูด
5. ทักษะการเขียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของนิสิตปริญญาตรีในการเป็นผู้รับ และถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารเพื่อการติดต่อกันระหว่างตนเองกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยทักษะย่อย 5 ด้าน ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ดังนี้

1.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หมายถึง การยอมรับลักษณะส่วนตัวหรือลักษณะเฉพาะของบุคคลตามที่เขาเป็นพร้อมทั้งให้เกียรติและ

เคารพในคุณค่าของบุคคล ให้ความเป็นมิตรและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเข้าใจในความรู้สึกของผู้อื่นเสมือนเราเป็นตัวเอง

1.2 ทักษะการฟังหมายถึง ความสามารถในการแยกแยะความแตกต่างของเรื่องที่ฟัง การจดจำสิ่งที่ได้ยินและข้อความที่มีความหมาย การเข้าใจเรื่องราวที่ฟังรวมถึงการเข้าใจความหมายที่สื่อผ่านน้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง และลีลาการเล่าของผู้พูด การรับรู้ต่ออารมณ์หรือความสะเทือนใจที่ปรากฏในการพูดหรือเรื่องที่พูด การประเมินความถูกต้อง น่าเชื่อถือ คุณค่าของสิ่งที่ฟัง รวมทั้งเจตนาที่ซ่อนเร้นของผู้พูด ความมีเหตุผลหนักแน่นเพียงพอ ความเป็นกลางและเปิดกว้างรับข้อมูลที่ต่างไปจากความเชื่อของผู้พูด

1.3 ทักษะการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการรับรู้เนื้อหาสาระและรายละเอียดจากข้อความ แผนภูมิ แผนภาพและตารางแบบต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง จดจำข้อความ เรื่องราว สาระที่ได้ อ่าน เข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ตามสิ่งที่ผู้เขียนต้องการบอก รู้จักใช้ประโยชน์จากวิธีนำเสนอ เช่น การย่อหน้า การขีดเส้นใต้ การตีกรอบ การพิมพ์ตัวหนา ตัวเอน และเครื่องหมายต่างๆ เพื่อช่วยในการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน การรับรู้ต่ออารมณ์หรือความสะเทือนใจที่ปรากฏในข้อความที่อ่าน การประเมินความถูกต้อง น่าเชื่อถือ คุณค่าของสิ่งที่อ่าน รวมทั้งเจตนาที่ซ่อนเร้นของผู้เขียน ความมีเหตุผลหนักแน่นเพียงพอ ความเป็นกลาง เปิดกว้างรับข้อมูลที่ต่างไปจากความเชื่อของผู้เขียน

1.4 ทักษะการพูด หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดความคิดด้วยวาจาได้อย่างชัดเจนว่าพูดเพื่อถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับอะไรและเพื่ออะไร การจัดโครงสร้างของสิ่งที่พูดได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน การจัดลำดับความคิดของเรื่องที่จะพูดได้อย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกัน สามารถเลือกวิธีนำเสนอและสำนวน

ภาษาให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการพูด รวมทั้งสามารถเรียบเรียงความคิดทั้งหมดแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด และใช้เทคนิคช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการนำเสนอความคิดด้วยการพูด เช่น น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง จังหวะพูดตามที่เรียบเรียงไว้เพื่อนำเสนอความคิดของตนออกมาตามลำดับต่อเนื่อง ครอบคลุมประเด็นสำคัญ และมีรายละเอียดครบถ้วน โดยใช้วิธีที่เหมาะสม ทำให้ผู้ฟังเกิดการสนองตอบตามที่ผู้พูดต้องการ

1.5 ทักษะการเขียน หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดความคิดด้วยตัวอักษรได้ชัดเจนว่าเขียนเพื่อถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับอะไรและเพื่ออะไร การจัดโครงสร้างของสิ่งที่เขียนได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน การจัดลำดับความคิดของเรื่องที่จะเขียนได้อย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกัน การเลือกวิธีนำเสนอและสำนวนภาษาให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการเขียน สามารถเรียบเรียงความคิดทั้งหมดแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นข้อความได้ และสามารถใช้เทคนิคช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการนำเสนอความคิดด้วยการเขียน เช่น การใช้ตัวอักษรลักษณะต่างกัน การย่อหน้า การใช้เครื่องหมาย การเน้นความสำคัญด้วยเส้น รวมถึงการเขียนตามที่เรียบเรียงไว้เพื่อนำเสนอความคิดของตนออกมาตามลำดับต่อเนื่อง ครอบคลุมประเด็นสำคัญ และมีรายละเอียดครบถ้วน โดยใช้วิธีที่เหมาะสม ทำให้ผู้อ่านเกิดการสนองตอบตามที่ผู้เขียนต้องการ

2. การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับการให้นิสิตลงมือปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การจัดประสบการณ์/กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรูปธรรม การอภิปรายสะท้อนความคิด การสร้างความคิดรวบยอด และการนำความรู้ไปทดลอง/ประยุกต์ใช้ ซึ่งดำเนินการโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการเข้ากับแผนการ

สอนวิชามศว 251 มนุษย์กับสังคม ในภาคเรียนที่ 2/2554 ดังนี้

2.1 การจัดประสบการณ์/กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรูปธรรม หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมที่มอบหมายของนิสิต ทั้งกิจกรรมในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนตามแผนการสอนวิชามศว 251 มนุษย์กับสังคม ภาคการศึกษาที่ 2/2554 ที่มอบหมายให้นิสิตปฏิบัติเพื่อสร้างโอกาสให้นิสิตได้ลงมือฝึกฝนทักษะสื่อสาร ซึ่งกำหนดให้นิสิตต้องเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมส่งใบกิจกรรมทุกครั้ง การไม่เข้าร่วมกิจกรรมและไม่ส่งใบกิจกรรมจะไม่ได้รับคะแนนการร่วมกิจกรรมในครั้งนั้นๆ โดยมีกิจกรรมที่มอบหมายให้นิสิตปฏิบัติ จำนวน 6 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมรายบุคคล จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ การค้นคว้างานวิจัยจากปริญญาณิพนธ์
2. กิจกรรมในชั้นเรียน จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ การเขียนสรุปผลการเรียนรู้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม และการเข้าสู่ชีวิตการทำงาน
3. กิจกรรมกลุ่ม จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ โครงการวิจัยชุมชน และรายงานการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ ASEAN เรื่อง รู้เขา รู้เรา เรื่องเพื่อนบ้าน ASEAN
4. กิจกรรมเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ ชะตากรรมเกษตรเชิงเดี่ยว

2.2 การอภิปรายสะท้อนความคิด หมายถึง การนำข้อมูลเกี่ยวกับทักษะสื่อสารของนิสิตที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมมาอภิปราย ตั้งคำถามสะท้อนคิด โดยอาจารย์และนิสิตร่วมกันนำเสนอประสบการณ์ในการใช้ทักษะสื่อสารมาสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียนทั้งด้านดีและไม่ดี วิเคราะห์สาเหตุเพื่อให้นิสิตมีข้อมูลป้อนกลับสำหรับการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และส่งเสริมข้อปฏิบัติที่ดีของนิสิต โดยดำเนินการในทุก

สัปดาห์ที่มีการเรียนการสอน และยังมีการนัดหมายให้นิสิตที่มีข้อสงสัยในการดำเนินกิจกรรมมาพบนอกเวลาเป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่มด้วย พร้อมทั้งจัดให้กลุ่มผู้เรียนนำเสนอความก้าวหน้าในการดำเนินกิจกรรม และทักษะสื่อสารด้านต่างๆ ที่นิสิตได้พัฒนาจากการปฏิบัติกิจกรรม

2.3 การสร้างความคิดรวบยอด หมายถึง การที่อาจารย์และนิสิตร่วมกันนำข้อคิด เกี่ยวกับทักษะสื่อสารซึ่งเกิดจากการอภิปรายและสะท้อนคิดในชั้นเรียนมาพัฒนาเป็นหลักแนวคิดหรือความรู้

2.4 การนำความรู้ไปทดลอง/ ประยุกต์ใช้ หมายถึง การที่นิสิตนำหลักแนวคิดเรื่องทักษะสื่อสารที่เกิดจากการสังเคราะห์ความคิดรวบยอดไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมมอบหมายอื่นๆ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบภายในกลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบศึกษากลุ่มเดียววัดหลังการทดลอง โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นบูรณาการเข้ากับแผนการสอนรายวิชา มศว 251 มนุษย์กับสังคม ระยะเวลาดำเนินการทดลองจำนวน 15 สัปดาห์ นับตั้งแต่สัปดาห์แรกจนถึงสัปดาห์สุดท้ายของการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ก่อนเริ่มดำเนินการทดลองผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างโดยการจับสลากจากนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชา มศ.251 มนุษย์กับสังคมในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ทุกกลุ่มสาขาวิชาพร้อมทั้งกำหนดผู้สอนที่มีความรู้และประสบการณ์ในการสอนวิชานี้ที่ใกล้เคียงกัน ดังนี้

- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้กลุ่มตัวอย่างจากคณะพยาบาลศาสตร์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้กลุ่มตัวอย่างจากคณะวิทยาศาสตร์ โดย อาจารย์กมลวรรณ คารมปราชญ์ คล้ายแก้ว เป็นผู้สอนและเก็บข้อมูล

- กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ได้กลุ่มตัวอย่างจากคณะมนุษยศาสตร์ โดย อาจารย์วรางคณา โสมะนันท์ เป็นผู้สอนและเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยและอาจารย์ผู้สอน อีก 2 ท่าน ประชุมทำความเข้าใจเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ก่อนเริ่มต้นการทดลอง และประชุมติดตามผลทุก 3 สัปดาห์ จนถึงสิ้นสุดการทดลอง

2. นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ไปดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 15 สัปดาห์ (สัปดาห์ละ 4 คาบ คาบเรียนละ 50 นาที) โดยเริ่มต้นด้วยการปฐมนิเทศ ชี้แจงวัตถุประสงค์ แผนการสอน วิธีการเรียนรู้ พร้อมทั้งอธิบายเชื่อมโยงอัตลักษณ์ด้านการมีทักษะสื่อสารที่มีความสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมเพื่อเป็นการเสริมสร้างเจตคติที่ดีในการเรียนรู้ และเป็นการสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างในสัปดาห์แรก

3. ทำการประเมินทักษะสื่อสารของกลุ่มตัวอย่างในสัปดาห์สุดท้ายของการเรียนการสอนภายหลังจากนิสิตนำเสนอรายงานโครงการวิจัยชุมชน ซึ่งเป็นงานชิ้นสุดท้าย โดยนำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่องการศึกษาอัตลักษณ์ด้านการมีทักษะสื่อสารของนิสิตชั้นปีที่ 1 ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

4. กำหนดเกณฑ์การวัดทักษะสื่อสารของ
นิสิต แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- คะแนน 1.00–1.66 หมายถึง ควรปรับปรุง
- คะแนน 1.67–2.33 หมายถึง พอใช้
- คะแนน 2.34–3.00 หมายถึง ดี

5. ตรวจให้คะแนนการทำแบบสอบถามมี
ทักษะสื่อสารเปรียบเทียบกับเกณฑ์แล้วนำผลมา
วิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์
- 2) แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่องการศึกษา
อัตลักษณ์ด้านการมีทักษะสื่อสารของนิสิตปริญญาตรี
ชั้นปีที่ 1

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

แผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้น
ประสบการณ์ โดยศึกษาแนวคิดเรื่องการจัดการเรียนรู้
แบบเน้นประสบการณ์ ตามแนวคิดของ Kolb บูรณา
การเข้ากับเนื้อหารายวิชา มศว 251 มนุษย์กับสังคม
โดยจัดขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย การ
จัดประสบการณ์/กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรูปธรรม การ
อภิปรายสะท้อนความคิด การสร้างความคิดรวบยอด
การนำความรู้ไปทดลอง/ประยุกต์ใช้ นำแผนการ
จัดการเรียนรู้ดังกล่าวไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิต
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ โครงการความ
ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยนอตติงแฮม ที่ลงทะเบียนเรียน
รายวิชามศว 251 มนุษย์กับสังคม ภาคการศึกษาที่ 1 ปี
การศึกษา 2554 จำนวน 12 คน ระยะเวลาทดลอง 10
สัปดาห์ ทำการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการ
จัดการเรียนรู้ โดยวัดผลสัมฤทธิ์พร้อมทั้งสังเกต
พัฒนาการด้านทักษะสื่อสาร พบว่านิสิตมีผลสัมฤทธิ์

อยู่เกณฑ์ดีมาก ซึ่งนิสิตทุกคนได้คะแนนมากกว่าร้อยละ
80 และสังเกตได้ว่ามีพัฒนาการด้านทักษะสื่อสารดีขึ้น
และผลการคำนวณประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
พบว่าแผนการเรียนรู้ดังกล่าวมีประสิทธิภาพด้าน
กระบวนการร้อยละ 86 และประสิทธิภาพด้านผลผลิต
ร้อยละ 85 ซึ่งในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว
ไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นชั้นเรียนที่มีนิสิตจำนวน
มาก ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้
แบบเน้นประสบการณ์ โดยปรับเพิ่มระยะเวลาการจัด
การเรียนรู้อีก 5 สัปดาห์ สำหรับการติดตามงาน และ
การนำเสนองาน รวมระยะเวลาในการเรียนรู้ทั้งหมด
15 สัปดาห์ ซึ่งผู้วิจัยในฐานะประธานรายวิชาได้ดำเนินการ
ปรับปรุงแผนการสอนรายวิชามศว 251 มนุษย์กับ
สังคม และแผนการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ พร้อม
ทั้งเชิญคณาจารย์ผู้สอนจำนวน 16 ท่านประกอบด้วย
อาจารย์จากสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ คณะพลศึกษา
คณะวิศวกรรมศาสตร์ และภาควิชาวิศวกรรมเครื่อง
กล สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา และ
อาจารย์พิเศษที่เชิญมาจากภายนอก เพื่อดำเนินการ
ประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ภายหลังจาก
ปิดการประชุมผู้วิจัยสรุปผลและนำมาปรับปรุงแผนการ
สอนและแผนการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ตามผล
การประชุมสนทนากลุ่มย่อย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่องการ ศึกษาอัตลักษณ์ด้านการมีทักษะสื่อสารของนิสิต ชั้นปีที่ 1

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง
การศึกษาอัตลักษณ์ด้านการมีทักษะสื่อสารของนิสิต
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ดำเนินการโดยศึกษาเอกสารและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะสื่อสารของ นิสิตาร์ก เวช
ยานนท์ (2549: 270-274) ปานรวี ยงยุทธวิชัย และ
ถวัลย์ มาศจรัส (2552: 64-71) และ Littlejohn (1998: 252)
เพื่อกำหนดองค์ประกอบทักษะสื่อสารและเป็นแนวทาง

ในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมพฤติกรรมตามทักษะย่อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน โดยใช้การวัดบุคลิกภาพแบบรายงานตนเอง ลักษณะเป็นแบบสถานการณ์ที่มีตัวเลือกเป็นพฤติกรรมที่ตอบสนองสถานการณ์แบบ 3 ตัวเลือก ข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วย การสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จำนวน 6 ข้อ การฟัง จำนวน 9 ข้อ ทักษะการอ่าน จำนวน 8 ข้อ ทักษะการพูด จำนวน 8 ข้อ และทักษะการเขียน จำนวน 9 ข้อ ผลการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ข้อคำถามแต่ละข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเท่ากับหรือมากกว่า .75 และผลการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 100 ชุด พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุดเท่ากับ .77 นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของทักษะย่อยทั้ง 5 ด้านโดยวิธีสกัดองค์ประกอบด้วยวิธี Principal component extraction ยังพบว่าองค์ประกอบย่อย

ทั้งหมดสามารถจัดอยู่ในมิติเดียวกัน โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของทักษะสื่อสารของนิสิตได้ร้อยละ 62.99

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการจัดกระทำข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยเปรียบเทียบผลการพัฒนาทักษะภายหลังการเรียนรู้แบบเน้นกิจกรรมกับเกณฑ์ โดยการวิเคราะห์ด้วยวิธี One group sample test

สรุปผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบทักษะสื่อสารโดยรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน ของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์ พบว่า หลังการเรียนรู้มีทักษะสื่อสารโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 การเปรียบเทียบทักษะสื่อสารโดยรวมทั้ง 5 ด้านของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์

ค่าสถิติ	N	Test Value = 2.34		t
		$\bar{X}$	S.D.	
กลุ่มสาขา				
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	107	2.50	.28	5.89***
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	106	2.39	.26	2.00**
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	106	2.40	.26	2.45*
ทุกกลุ่มสาขาวิชา	319	2.43	.27	6.27 ***

*** $P < .001$; ** $P < .01$; * $P < .05$

2. การเปรียบเทียบทักษะสื่อสารด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์พบว่า หลังการเรียนรู้มีทักษะด้าน

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอยู่ในระดับดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบทักษะสื่อสารด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์

ค่าสถิติ	N	Test Value = 2.34		t
		$\bar{X}$	S.D.	
กลุ่มสาขา				
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	107	2.57	.32	7.54***
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	106	2.49	.31	5.19**
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	106	2.51	.32	5.61***
ทุกกลุ่มสาขาวิชา	319	2.52	.32	10.56***

*** P < .001; ** P < .01

3. การเปรียบเทียบทักษะสื่อสารด้านการฟังของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์พบว่า หลังการเรียนรู้นิสิตมีทักษะด้านการฟังอยู่ในระดับดีอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 การเปรียบเทียบทักษะสื่อสารด้านการฟังของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์

ค่าสถิติ	N	Test Value = 2.34		t
		$\bar{X}$	S.D.	
กลุ่มสาขา				
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	107	2.47	.34	4.11***
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	106	2.42	.31	2.87**
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	106	2.40	.29	2.45*
ทุกกลุ่มสาขาวิชา	319	2.43	.31	5.49***

*** P < .001; ** P < .01; * P < .05

4. การเปรียบเทียบทักษะสื่อสารด้านการอ่านของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์พบว่า หลังการเรียนรู้นิสิตมีทักษะสื่อสารด้านการอ่านอยู่ในระดับ

พอใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ ไม่เป็นไปตาม ที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 การเปรียบเทียบทักษะสื่อสารด้านการอ่านของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์

ค่าสถิติ	N	Test Value = 2.34		t
		$\bar{X}$	S.D.	
กลุ่มสาขา				
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	107	2.33	.34	-.07*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	106	2.26	.34	-2.35*
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	106	2.28	.29	-2.02*
ทุกกลุ่มสาขาวิชา	319	2.29	.32	-2.53*

* P < .05

5. การเปรียบเทียบทักษะสื่อสารด้านการพูดของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์พบว่า หลังการเรียนรู้นิสิตมีทักษะสื่อสารด้านการพูดอยู่ในระดับดี

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 การเปรียบเทียบทักษะสื่อสารด้านการพูดของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์

ค่าสถิติ	N	Test Value = 2.34		t
		$\bar{X}$	S.D.	
กลุ่มสาขา				
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	107	2.54	.39	5.26***
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	106	2.43	.37	2.44*
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	106	2.41	.39	2.02*
ทุกกลุ่มสาขาวิชา	319	2.46	.39	5.59***

*** $P < .001$; * $P < .05$

6. การเปรียบเทียบทักษะสื่อสารด้านการเขียนของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์พบว่า หลังการเรียนรู้นิสิตมีทักษะสื่อสารด้านการเขียนอยู่ในระดับดี

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 การเปรียบเทียบทักษะสื่อสารด้านการเขียนของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์

ค่าสถิติ	N	Test Value = 2.34		t
		$\bar{X}$	S.D.	
กลุ่มสาขา				
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	107	2.59	.38	6.83***
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	106	2.42	.37	2.37**
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	106	2.41	.37	2.14*
ทุกกลุ่มสาขาวิชา	319	2.47	.38	6.45 ***

*** $P < .001$; ** $P < .01$; * $P < .05$

อภิปรายผล

1. นิสิตชั้นปีที่ 1 ทุกกลุ่มสาขาวิชาภายหลังผ่านการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ในรายวิชา มคอ 251 มนุษย์กับสังคมแล้วมีทักษะสื่อสารโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การฟัง การพูด และการเขียน อยู่ในระดับดี เป็นไปตามสมมติฐาน เป็นเพราะกิจกรรมการเรียนรู้ที่

นิสิตปฏิบัติช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้ทักษะทั้ง 4 ด้านจากประสบการณ์ตรงทั้งในการเรียนรู้ในห้องเรียน การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน และการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นนอกห้องเรียน โดยมีอาจารย์ประจำวิชาคอยติดตามสังเกตและให้คำแนะนำเป็นรายกลุ่มและรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดเรื่องการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เพื่อพัฒนา

สมองผู้เรียนพร้อมกันทุกด้านไม่ใช่เป็นการเรียนรู้จากการสอน แต่ต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติเอง ซึ่งผู้สอนมีความสำคัญมาก เพราะผู้เรียนจะเรียนได้อย่างมีพลัง ผู้สอนต้องทำหน้าที่ออกแบบการเรียนรู้และช่วยเป็นครูฝึก (Coach) (วิจารณ์ พานิช 2555: 23) นอกจากนี้ยังสอดคล้องตามแนวคิดเรื่องปิรามิดการเรียนรู้ที่อธิบายว่า การเรียนรู้โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้โดยได้ลงมือปฏิบัติ เป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ 'ไชยยันต์ โตะเทศ (2551: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การใช้กิจกรรมมุ่งเน้นปฏิบัติงานที่เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ และ ความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พรรณนร บุญประเสริฐฐผล (2552 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบเน้นกิจกรรม ในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และ นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์ (2555: 125-128) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับอาสา ยุวกาชาด ซึ่งการศึกษาทั้ง 3 เรื่องได้ใช้กรอบแนวการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ของ Kolb ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้

2. นิสิตชั้นปีที่ 1 ทุกกลุ่มสาขาภายหลังจากการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ในรายวิชา มศว 251 มนุษย์กับสังคมแล้วมีทักษะสื่อสารด้านการอ่านอยู่ในระดับพอใช้ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เป็นเพราะกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ในการอ่านส่วนใหญ่เป็นการมอบหมายให้นิสิตไปอ่านเป็นการบ้านก่อนเข้าห้องเรียน ซึ่งพบว่า นิสิตส่วนใหญ่ไม่ได้อ่านตามที่มอบหมายหรือ

อ่านเพียงเพื่อให้จบไปยังไม่ได้เป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยสังเกตได้จากการตอบคำถามและร่วมอภิปรายในชั้นเรียน แม้ว่าผู้วิจัยจะแก้ปัญหาโดยให้นิสิตอ่านพร้อมกันในชั้นเรียน แต่มีข้อจำกัดในด้านเวลา และสมาธิในการอ่าน ดังนั้นจึงไม่ได้มีประสบการณ์เรียนรู้จากการอ่านหนังสือในวิชานี้มากเท่าที่ควร แตกต่างจากทักษะด้านสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การพูด การฟัง และการเขียนที่นิสิตได้ฝึกฝนอยู่ตลอดเวลา ประกอบกับการพัฒนาทักษะการอ่านจำเป็นต้องใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่มีรูปแบบเฉพาะ เช่น การเสริมต่อการเรียนรู้ประสบการณ์อ่าน (Scaffolding Reading Experience) ซึ่งเป็นหนึ่งในกระบวนการสอนอ่านที่ได้รับการยอมรับที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุด ซึ่งทิพาพร สุจาวี (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้ยุทธศาสตร์การเสริมต่อการเรียนรู้ประสบการณ์อ่านสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยบราซอว์ และ วชิรเกียรติ เบ้าทองจันทร์ (2553: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการใช้แนวคิดการเสริมต่อการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์เพื่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและการรู้คำศัพท์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งงานวิจัยทั้ง 2 เรื่องมีผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน โดยพบว่า แนวคิดเรื่องการเสริมต่อการเรียนรู้ประสบการณ์อ่านช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านดีขึ้นและมีความสามารถในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการฟัง ทักษะการพูด และทักษะการเขียน โดยนิสิต

ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองพร้อมทั้งมีอาจารย์ทำหน้าที่ผู้ฝึกสอนช่วยให้คำชี้แนะปรับปรุงแก้ไข จึงเป็นรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนที่สามารถนำไปปรับใช้ในรายวิชาต่างๆกับนิสิตทุกกลุ่มสาขาวิชา โดยเฉพาะในรายวิชาศึกษาทั่วไปที่ต้องการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ที่จำเป็นทั้งในการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปควรศึกษาทำความเข้าใจขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ 4 ขั้นตอน ที่ประกอบด้วยการจัดประสบการณ์/กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรูปธรรม การสะท้อนคิด การสร้างความคิดรวบยอด และการทดลองปฏิบัติให้เข้าใจชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยบูรณาการเข้ากับเนื้อหาของรายวิชา โดยในการดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนรู้นี้ อาจารย์ผู้สอนควรฝึกปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ทั้ง 4 ขั้นตอนด้วยเพื่อให้อาจารย์ผู้สอนได้มีประสบการณ์

ตรงในการปฏิบัติตามแนวความคิดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ด้วยตนเองก่อนที่จะนำไปพัฒนานิสิตในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. การอ่านเป็นทักษะที่มีความซับซ้อนและต้องการฝึกฝนมากกว่าทักษะสื่อสารด้านอื่น ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาทักษะการอ่านของนิสิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรมีการศึกษาการนำรูปแบบการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ไปใช้ในรายวิชาศึกษาทั่วไปอื่นๆ และรวบรวมเป็นองค์ความรู้สำหรับนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อให้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์บรรลุจุดมุ่งหมายในการพัฒนานิสิตอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์

บรรณานุกรม

- คริส. (2554). การเปรียบเทียบกรอบความคิดสำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. ใน ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21. แปลโดย วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตต์ฤกษ์. กรุงเทพฯ: openworld. จิตต์ฤกษ์. ชุมสาย ณ อยุธยา. (2554). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไชยยันต์ โตเทศ. (2551). การใช้กิจกรรมมุ่งปฏิบัติงานที่เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาวิชาการโรงแรมและท่องเที่ยว. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2556, จากฐานข้อมูล โครงการเครือข่ายห้องสมุดประเทศไทย.

- ทิพาพร สุจาวี. (2553). **การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้ยุทธศาสตร์การเสริมต่อการเรียนรู้ประสบการณ์การอ่านสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2556, จากฐานข้อมูล โครงการเครือข่ายห้องสมุดประเทศไทย.
- นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์. (2555). **การพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับอาสาชวยกชาต**. ปริญญาานิพนธ์ กศด. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิสดารัก เวชยานนท์. (2549). **Competency-Based Approach**. กรุงเทพฯ: กราฟิโก ซิสเต็มส์ จำกัด.
- ปานรวี ยงยุทธวิชัย และ ถวัลย์ มาศจรัส. (2552). **การอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมและพัฒนาการอ่านการเขียนแห่งประเทศไทย.
- พรธมนว บุญประเสริฐสุผล. (2552). **การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง**. วิทยานิพนธ์ กศด. (หลักสูตรและการสอน). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2556, จากฐานข้อมูล โครงการเครือข่ายห้องสมุดประเทศไทย.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2555). **อัตลักษณ์นิสิตศรีนครินทรวิโรฒ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2556, จาก <http://hu.swu.ac.th/identity.aspx>.
- ริชาร์ด และ รีเบ็กคา. (2554). **บทบาทของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพต่อความก้าวหน้าของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. ใน ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21**. แปลโดย วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอริป จิตต์ฤกษ์. กรุงเทพฯ: openworld.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- วชิรเกียรติ เบ้าทองจันทร์. (2553). **การใช้แนวคิดเสริมต่อการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์อ่านเพื่อพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและการรู้คำศัพท์ของนักศึกษาปริญญาตรี**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (ภาษาอังกฤษ). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2556, จากฐานข้อมูล โครงการเครือข่ายห้องสมุดประเทศไทย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- Dewey, John. (1955). *Experience and Education*. New York: Macmillan.
- Kolb, David A. (1984). *Experiential Learning: Experience as Source of Learning and Development*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Littlejohn, Stephen W. (1998). *Theories of Human Communication*. Belmont : Wadsworth Publishing.